

Trik, co na vás dnes Fiala zkusí. Předem odhalen

- CZ24 News | 11. května 2023

ČESKO: Osekání rozpočtu, zvýšení daní a změny podmínek výplaty důchodů. K horšímu. To se zřejmě chystá oznámit Fialova vláda. Už dnes, konkrétně v 11.55 hodin. Důvodem k tomu je rozvrat veřejných financí v ČR. Dle ekonoma Lukáše Kovandy jde ale jen o trik, který na vás vláda zítra zkusí. Český rozpočet dle něj není v rozvratu, ale když tomu občané uvěří, smíří se s vyššími daněmi. A vláda nebude muset tolik škrtat.

Termín „rozvrat veřejných financí“ přitom není odborně definovaný. O to lákavější je pro politiky, kteří si jej mohou naplnit, čím chtějí. „Slovo ‚rozvrat‘ evokuje stav, který je tak moc kritický, že je třeba jej okamžitě, pohotovostně řešit, i za cenu velké, ba kruté bolesti, jež (snad) povede k nápravě, pokud ta je ještě vůbec možná,“ poznamenává ekonom.

A vysvětluje, jak se tento politický hit rozvratu zrodil. Za covidu současná vláda coby opozice nejprve kritizovala Babišovu vládu, že nechává firmy na holičkách a nepodporuje je. Když následně kabinet nalil do ekonomiky opravdu hodně peněz, možná skutečně až příliš, opozice ztratila své politické téma. Vyřešila to tak, že zcela otočila a začala tvrdit, že vláda pomáhá moc a rozvrací tím veřejné finance.

S tímto heslem, personifikovaným do „Babišovy drahoty“ na podzim 2021 vyhrála volby.

Ekonom k tomu poznamenává, že pokud by veřejné finance byly skutečně v rozvratu už v roce 2021, musel by stát už dávno zbankrotovat. Jenže to se nestalo, dokonce bylo nové vládě umožněno nasekat nové a rekordní dluhy.

„Nenechme se mýlit, české veřejné finance na tom skutečně nejsou dobře. Jenže nedobrá stav zdaleka neznamená rozvrat,“ dodává Kovanda. Žádná z významných ratingových agentur dosud nezhoršila své hodnocení Česka. Jenže heslo „špatný stav veřejných financí“ je málo úderné a vláda potřebuje občany vystrašit.

Nyní totiž potřebuje hru na rozvrat hrát dále, a nejen proto, aby si zachovala tvář. Strach z rozvratu totiž lidi mnohem snáze přiměje, aby si utáhli opasky.

„Obecně platí, že pokud se veřejnost podaří vyděsit dostatečně, je z hlediska vládního politika snazší redukovat deficit zvýšením daní než šetřením a skutečným zefektivňováním chodu státní správy,“ vysvětluje ekonom.

Češi se nechali vyděsit rozvratem veřejných financí, který je ale jen mýtem. Teď vládní politici sází na to, že když už jim tento mýtus vyhrál volby, Češi kvůli němu i mnohem ochotněji kývnou na zvýšení daní

Již tento týden vláda představí konsolidační balíček. Jde o věc...

pic.twitter.com/2ccOo47Img

— Lukáš Kovanda (@LukasKovanda) [May 9, 2023](#)

Když tedy vláda lidi dostatečně vyděsí, budou ochotni do státní kasy více platit, místo aby požadovali řešení deficitů škrtáním dotací spřízněným organizacím nebo snižováním stavu státní správy.

A to vládě velmi vyhovuje. Už na tento čtvrtek avizovala představení důchodové reformy. Právě důchody jsou některými kritizovány coby největší veřejný výdaj. Podle CNN Prima News má reforma vést k plošnému snížení důchodů, maximálního posunu důchodového věku a přehození odpovědnosti na vlastní spoření.

Z konkrétních návrhů, o kterých se hovoří, zmiňuje zejména snížení valorizace v případě inflace, omezení předčasných důchodů, a posun věku odchodu do penze. Ten by měl být konstruován tak, aby v něm penzista strávil v průměru 21,5 roku.

Nejvíce námitek se ale očekává proti snížení nově přiznaných důchodů. Skryto je pod technicky znějícím názvem „změna propočtu u jednotlivých pásem mezi tzv. redukčními hranicemi“. Reálně jde o změnu výpočtu zásluhové složky, která má vést ke snížení důchodů o stovky až tisíce korun.

Podle zdrojů z vlády by mělo být dosaženo toho, aby se poměr mezi průměrnou mzdou a výší důchodu, dnes se blížící k 50 procentům, u dnešních padesátníků snížil zhruba na 35 procent.

A vedle toho ministr Zbyněk Stanjura chystá i „konsolidační balíček“ veřejných financí. Ten je reakcí na rekordní zadlužování v letošním roce. Kromě úspor ve výdajích má zajistit rozpočtovou stabilitu také zvýšením daní.

Balíček má být rovněž představen ve čtvrtek, z vlády ale již delší čas unikají různé nápady, které ministři vzápětí dementují s tím, že jde o pouhý pracovní podklad, o kterém se teprve vede diskuse. Uniklé nápady se týkají zvýšení daně z příjmu firem, seškrtání úlev pro živnostníky nebo změn v DPH.

Naposledy se takto objevil návrh na zavedení spotřební daně na tiché víno, který vzápětí rázně odmítl ministr zemědělství Zdeněk Nekula. Poslední koaliční jednání mají probíhat v úterý a ve středu.

Podle redaktora České televize Petra Vaška se přitom nálady v koalici mění každým okamžikem. „Na zdanění vína je teď, v úterý v 18 hodin, vládní koalice předběžně dohodnutá. Což neznamená, že to po tlaku z jižní Moravy nemůže být dnes o půlnoci jinak. Sám jsem zvědavý, jak to dopadne,“ psal o „kauze víno“.

Prezentace obou návrhů byla avizována na čtvrtek 11. 5. v 11.55. „Poznamenejte si do kalendářů, máme pro vás něco důležitého,“ láká na sociálních sítích úřad vlády. Patrně se má jednat o symboliku „za pět minut dvanáct“.

Podle Lukáše Kovandy by se ale v takovém případě záchrany v poslední chvíli před katastrofou muselo jednat o řezání ve stovkách miliard, které by tvrdě dopadlo na všechny. Teď to ale vypadá na změny spíše v desítkách miliard, které přilepší státní kase, ale nic zásadního nezmění.

I proto si myslí, že vláda vše dělá jen proto, aby mohla pokračovat ve svém příběhu o „rozvratu“. A využít ho k tomu, aby přinutila lidi platit vyšší daně.

Ještě ve středu má ministr financí Stanjura s návrhy seznámit prezidenta Petra Pavla. Ten se již dopředu vyjádřil, že opatření budou nepopulární, ale potřebná.

ZDROJ